

**ՀԵԼՍԻՆԿՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՅԻԱԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ
ՎԱՆԱԶՈՐԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ
HELSINKI CITIZENS' ASSEMBLY
VANADZOR OFFICE**

2001 Հայաստանի Հանրապետություն,
Վանաձոր Տիգրան Մեծի պողոտա 59
59 Tigran Metsi st.
Vanadzor, 2001, Republic of Armenia
Tel. (հեռ.) (374 322) 4 22 68
Fax (ֆաքս) (374 322) 4 12 36
E-mail: hcav@hcav.am

Ե/2012- 15.10/353
15.10.2012 թ.

ՀՀ Վերաքննիչ քրեական դատարան

Դիմումատու՝

«Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի
Վանաձորի գրասենյակ» ՀԿ
Պետական ռեգիստրի վկայական
03 Ա 0704086
ՀՀ Լոռու մարզ, ք.Վանաձոր, 2001
Տիգրան Մեծի 59

Պատասխանողներ՝

ՀՀ Հատուկ քննչական ծառայություն
0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 5

ՀՀ գլխավոր դատախազություն
ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան փ. 5

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ԲՈՂՈՔ

(ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի 2012թ. հոկտեմբերի 8-ի որոշման դեմ)

2012թ. հոկտեմբերի 8-ին ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանը նախագահող դատավոր՝ Ս. Մարտիրոսյանի քննության առնելով «Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի» Վանաձորի գրասենյակի /այսուհետ Կազմակերպություն/ նախագահ Արթուր Սաքունցի դիմումն ընդդեմ ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Գ. Հովակիմյանի՝ քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին 2012 թ. օգոստոսի 24-ի կայացրած որոշումը և ՀՀ գլխավոր դատախազությանը 2012 թ. օգոստոսի 31-ին ներկայացված դիմում բողոքի վերաբերյալ որոշում կայացնելուն

պարտավորեցնելու պահանջների մասին դիմումը, որոշում կայացրեց այն ամբողջությամբ մերժելու մասին:

1. Դեպքի նկարագրություն.

2012 թ. օգոստոսի 17-ին ոստիկանության աշխատակիցները Նարեկ Ափինյանին իր աշխատանքի վայրից՝ Պանտեռա գիշերային ակումբից, երեկոյան ժամը 23:30-ից 00:00-ի սահմաններում բերման են ենթարկել ՀՀ Ոստիկանության Լոռու մարզային վարչության Վանաձորի բաժնի քրեական հետախուզության բաժին:

Նարեկ Ափինյանին տարել են ինչ-որ մեկի աշխատասենյակը, որտեղ գտնվել են ՀՀ Լոռու մարզի ոստիկանության աշխատակիցներ Արամ Ղազարյանը, Արտյուշա Հարությունյանը, Գևորգ անունով թաղամասային տեսուչ, Մայիտակ քաղաքից ինչ-որ ոստիկան և Երևանից ոստիկանության աշխատակից:

Ի սկզբանե ոստիկանության աշխատակիցների վերաբերմունքը Ն. Ափինյանի նկատմամբ եղել է անհարգալից:

Ոստիկանության բաժնում նրան ասել են, որ ինքը մասնակից է եղել ինչ-որ ծեծկոտուքի և պնդել են, որպեսզի բացատրություն գրի տվյալ միջադեպի վերաբերյալ: Տեղյակ չլինելով միջադեպից՝ Ն. Ափինյանը հրաժարվել է բացատրություն տալուց և հայտնել է, որ ինքը տեղեկություններ չունի, որից հետո նրա հետ ոստիկանության աշխատակիցները սկսել են հայիոյանքներով և սպառնալիքներով խոսել:

Քանի որ, ոստիկանության աշխատակիցների վերաբերմունքը Ն. Ափինյանի նկատմամբ, ընստ իրեն եղել է «անբարոյական», նա ցանկացել է իր հեռախոսից զանգահարել, որպեսզի օգտվի փաստաբան ունենալու իր իրավունքից, և հարցաքննությանը ներկա լինի փաստաբանը: Մակայն նրան արգելել են զանգահարել և վերստին ստիպել են, բացատրություն գրել: Ն. Ափինյանը հրաժարվել է ասելով, որ բացատրություն կգրի միայն իր փաստաբանի ներկայությամբ: Ոստիկանության աշխատակիցները նրան պնդել են, որ Ն. Ափինյանը դրա իրավունքը չունի և պարտավոր է բացատրություն գրել, հակառակ դեպքում նրան թույլ չեն թույլատրի դուրս գալ ոստիկանության բաժնից:

Ամբողջ հարցաքննության ընթացքում, ոստիկանության տարբեր աշխատակիցներ հերթով մտել են աշխատասենյակ և հարցրել՝ «ինչ ա եղել, ոնց ա եղել» իսկ Ն. Ափինյանը պատասխանել է, որ ինքը ոչնչից տեղյակ չէ իսկ ոստիկանության աշխատակիցները նրան սպառնացել են ասելով՝ «բա պատմի, խի՞ ես ստիպում, որ մենք քու հետ վատ վարվենք, երդում կեր, որ չես խաբում»:

Տվյալ ժամանակահատվածում աշխատասենյակ է մտել թաղամասային տեսուչ Գևորգը, բռնել է Ն. Ափինյանի ձեռքից և ասել, որ «խի ես տղեքին խաբում, գողակա՞ն ես գնում»:

Ոստիկանության բաժնում գտնվելու ընթացքում, բաժնի մի շարք աշխատակիցներ մտել են այն աշխատասենյակ, և Ն. Ափինյանին դիմել են հայիոյանքներով. «խի ես խաբում տղեքին ճիշտն ասա»:

Արամ Ղազարյանը նստած է եղել Ն. Ափինյանի կողքին և մոտավորապես 10 անգամ, անընդհատ ձեռքով հարվածել է Ն. Ափինյանի գլխին և պարանոցին: Նարեկ Ափինյանին ստիպել են երդվել, որ այդ ամենի հետ կապ չունի և սեռական բնույթի հայիոյանքներ են տվել:

Ն. Ափինյանին ասել են՝ «քո վրից երևումա, որ բեսամտ կաջֆարիկ ես, մեզ մի խաբի, քֆուր կեր, որ մեզ մի բառ չես խաբել»:

Երևանցի քննիչը Ն. Ափինյանին ասել է, որ «տաբուրետկեն գլխիդ կջարդեմ և սպառնացել, որ կարողա քեզ «բռնաբարեմ» և հայտնել է, որ նա շատերին է տենց արել, ովքեր իրեն խաբել են, իսկ Արամ Ղազարյանը ասել է կարողա էսա քեզ քաշեմ ոտերիս տակ այ ճիճու»:

Ոստիկանության աշխատակիցների անօրինական գործողությունները, Ն. Ափինյանի նկատմամբ կիրառված հոգեբանական և ֆիզիկական բռնությունները, ճնշումները, անմարդկային և արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքը տևել է 2012 թ. օգոստոսի 17-ի ժամը երեկոյան ժամը 23:30-ի սահմաններից մինչև 2012 թ. օգոստոսի 18-ի ժամը 05:00-ն:

Չդիմանալով ճնշումներին Ն. Ափինյանը բացատրություն է գրել և նրան, ժամը 05:00-ի սահմաններում ոստիկանության աշխատակիցները նախօրոք ճշտելով Ն. Ափինյանի բջջային հեռախոսի համարը, թույլատրել են դուրս գալ ոստիկանությունից:

2012 թ. օգոստոսի 18-ին Ն. Ափինյանը իր իրավունքների պաշտպանության համար դիմել է Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ:

2. Գործի դատավարական նախապատմություն

2.1. 2012 թ. օգոստոսի 18-ին Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակը հանցագործության մասին հաղորդում է ներկայացրել ՀՀ հատուկ քննչական ծառայություն, պատճենը ՀՀ գլխավոր դատախազություն:

2.2. 2012 թ. օգոստոսի 22-ին ժամը 17:30-18:00-ի սահմաններում Վանաձոր քաղաքի քիմ-գործարանի այգու մոտ, Ն. Ափինյանին է մոտեցել Արամ Ղազարյանը և 2012 թ. օգոստոսի 17-ին ոստիկանության Վանաձորի բաժնում նրա նկատմամբ խմբակային խոշտանգումներ և հոգեբանական ճնշումներ գործադրելու կապակցությամբ, Ն. Ափինյանից ներողություն է խնդրել, հայտնելով, որ գղջում է իրենց կատարած գործողությունների համար և խնդրել է, որ հետ վերցնի իր կողմից ներկայացված բողոքը:

Նույն օրը՝ 2012 թ. օգոստոսի 22-ին, երեկոյան ժամը 20:00-ի սահմաններում Ն.Ափինյանին զանգահարել է Հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Գորիկ Հովակիմյանը և կանչել է Լոռու մարզի դատախազություն:

Քննիչի կանչով դատախազություն ներկայանալուց հետո, քննիչի թելադրմամբ Ն. Ափինյանը գրել է բացատրություն, այն մասին, որ ինքը բողոք չունի, և ոստիկանությունում իր նկատմամբ հոգեբանական և ֆիզիկական բռնություններ չեն իրականացվել:

2.3. 2012 թ. օգոստոսի 23-ին Ն. Ափինյանը դիմում է ներկայացրել ՀՀ Հատուկ քննչական ծառայություն հայտնելով, որ 2012 թ. օգոստոսի 22-ին տրված բացատրությունը ինքը գրել է ճնշումների ազդեցության ներքո և խնդրել է ընթացք տալ 2012 թ. օգոստոսի 18-ին կազմակերպության կողմից ուղարկված հաղորդմանը:

2012 թ. օգոստոսի 28-ին ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության կողմից ստացվել է պատասխան գրություն, ըստ որի՝ «...Ստացված հաղորդման հիման վրա նախապատրաստված նյութերով քրեական գործի հարուցումը մերժվել է և այդ մասին արդեն իսկ հայտնվել է Ձեզ»:

2.4. 2012 թ. օգոստոսի 25-ին Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակը դիմում է ներկայացրել ՀՀ գլխավոր դատախազություն՝ Ն. Ափինյանի անվտանգությունն ապահովելու պահանջով:

2.5 2012 թ. օգոստոսի 31-ին ՀՀ գլխավոր դատախազության կողմից ստացվել է պատասխան գրություն ըստ, որի դիմումը ուղարկվել է ՀՀ ոստիկանության ներքին անվտանգության վարչություն:

2.6. 2012 թ. օգոստոսի 28-ին Ն. Ափինյանի հայրը՝ Արմենակ Ափինյանը դիմում է ներկայացրել ՀՀ Նախագահին, ՀՀ ոստիկանության պետին, ՀՀ արդարադատության նախարարին և ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ պահանջելով պատժել անօրեն ոստիկաններին (մասնավորապես՝ Արամ Ղազարյանին, Արտյուշա Հարությունյանին և այլոց) միևնույն ժամանակ խնդրել է, որ ապահովվի որդու անվտանգությունը:

2.7. 2012 թ. օգոստոսի 24-ին ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության ՀԿԳ քննիչ Գ. Հովակիմյանը կայացրել է քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշում:

2.8. 2012 թ. օգոստոսի 31-ին կազմակերպության կողմից ներկայացվել է դիմում-բողոք ՀՀ գլխավոր դատախազություն ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության ՀԿԳ քննիչ Գ.Ս. Հովակիմյանի՝ 2012 թ. օգոստոսի 24-ի որոշումը վերացնելու պահանջի մասին:

2.9 2012 թ. սեպտեմբերի 5-ին ՀՀ գլխավոր դատախազությունից ստացվել է պատասխան գրություն, որով հայտնվել է, որ «.....: Նախապատրաստված նյութերով քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումն օրինական է, հիմնավորված և պատճառաբանված, այն վերացնելու հիմքեր չկան»:

2.10. 2012թ. սեպտեմբերի 14-ին կազմակերպության կողմից դիմում է ներկայացվել ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարան ընդդեմ ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Գ. Հովակիմյանի՝ 2012 թ. օգոստոսի 24-ի քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումը վերացնելու և ՀՀ գլխավոր դատախազությանը պարտավորեցնելու կազմակերպության 2012 թ. օգոստոսի 31-ին ներկայացված դիմում-բողոքի վերաբերյալ որոշում կայացնելու պահանջների մասին:

2.9. Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության առաջին աստիճանի դատարանը ներկայացված դիմումը քննարկելով կայացրել է որոշում, այն ամբողջությամբ մերժելու մասին:

3. Վերաքննիչ բողոքի հիմքերը, փաստարկները և պահանջը

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված դատավարական նորմերի խախտման վերաբերյալ պնդումներ.

3.1. Դատարանը խախտել է՝ ՀՀ Սահմանադրության 3-րդ, 14-րդ, 27-րդ, 47-րդ հոդվածները, ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 11-րդ հոդվածի 7-րդ, 9-րդ հոդվածի 1-ին, 153-րդ, 188¹-րդ հոդվածի 1-ին, 205¹-րդ հոդվածի 1-ին մասերը, «Ոստիկանության մասին» ՀՀ օրենքի 153-րդ, ՀՀ Կառավարության 2007 թվականի N 818-Ն որոշման 1-ին հավելվածի 1-ին և 2-րդ հավելվածի 2-րդ կետերը.

2012 թ. օգոստոսի 17-ին ոստիկանության աշխատակիցները Ն. Ափինյանին իր աշխատանքի վայրից, երեկոյան ժամը 23:30-ից 00:00-ի սահմաններում բերման են ենթարկել ՀՀ Ոստիկանության Լոռու մարզային վարչության Վանաձորի բաժնի քրեական հետախուզության բաժին:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 153-րդ հոդվածի համաձայն՝ «Բերման ենթարկելը առանց հարգելի պատճառի քննության չներկայացող կասկածյալին, մեղադրյալին,

ամբաստանյալին, դատապարտյալին, վկային և տուժողին հարկադրաբար քրեական վարույթն իրականացնող մարմնին ներկայացնելն է՝ նրա նկատմամբ քրեական օրենսգրքով նախատեսված համապատասխան դատավարական գործողություններ կատարելու համար, որը կարող է զուգորդվել բերման ենթարկվող անձի իրավունքների և ազատությունների ժամանակավոր սահմանափակմամբ:

2. Բերման ենթարկելը կատարվում է վարույթն իրականացնող հետաքննության մարմնի, քննիչի, դատախազի կամ դատարանի պատճառաբանված որոշման հիման վրա: Նշանակված ժամկետում կանչով ներկայանալուն խոչընդոտող հարգելի պատճառների առկայության մասին կասկածյալը, մեղադրյալը, ամբաստանյալը, դատապարտյալը, ինչպես նաև վկան և տուժողը պարտավոր են տեղյակ պահել իրենց կանչած մարմնին»:

Վերը նշված իրավանորմի մեկնաբանությունից ելնելով կարելի է գալ այն եզրակացության, որ Ն. Ափինյանին բերման ենթարկելու գործողությունները չեն համապատասխանում օրենքով սահմանված դրույթներին, այն պատճառաբանությամբ, որ Ն. Ափինյանը նախաքննության մարմնի կողմից երբևէ ծանուցում չի ստացել և նա երբևէ չի խուսափել նախաքննության մարմնի կողմից իրականացվող քննությունից:

Ավելին 2012 թ. օգոստոսի 24-ին կայացված քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշման մեջ իսպառ բացակայում է Ն. Ափինյանին ոստիկանություն բերման ենթարկելու օրինականության հարցի վերաբերյալ պատճառաբանությունները, ինչպես նաև բերման ենթարկելու վերաբերյալ որոշման առկայությունը և հիմնավորվածությունը:

Համաձայն «Ոստիկանության մասին» ՀՀ օրենքի 153-րդ հոդվածի «ոստիկանության ծառայողները մարդու իրավունքների ու ազատությունների սահմանափակման ցանկացած դեպքում անմիջապես պարտավոր են նրա համար մատչելի և հասկանալի լեզվով ներկայացնել սահմանափակման հիմքերն ու պատճառները, ծանոթացնել և բացատրել դրանից բխող իրավունքներն ու պարտականությունները, ինչպես նաև աջակցել իրավունքների իրացմանը»:

Մինչդեռ, ոստիկանության աշխատակիցները Ն. Ափինյանին բերման ենթարկելիս չեն ներկայացրել անձին բերման ենթարկելու մասին որոշում, ինչպես նաև չի ներկայացվել նրա իրավունքները և պարտականությունները, խաբեությամբ առանց փաստաբանի ներկայության կորզվել են ցուցմունքներ, այն դեպքում երբ Ն. Ափինյանը պահանջել է որպեսզի իրեն թույլ տան իր հեռախոսով զանգահարի իր փաստաբանին:

Մինչդեռ, ՀՀ Կառավարության 14 հունիսի 2007 թվականի N 818-Ն Մարդու իրավունքների ու ազատությունների սահմանափակումից բխող՝ ծանուցման ենթակա իրավունքների ցանկը և ծանուցման կարգը հաստատելու մասին որոշման N 1 հավելվածի 1-ին մասի 1 կետի համաձայն՝ մարդն իրավունք ունի սահմանափակման պահից իմանալու իր իրավունքների սահմանափակման պատճառները, հիմքերը, իր իրավունքները սահմանափակող ոստիկանության ծառայողի պաշտոնը, կոչումը, ազգանունը: Համաձայն՝ սույն որոշման N 2 հավելվածի 2-րդ մասի մարդու իրավունքը սահմանափակելիս ոստիկանության ծառայողը ներկայանում է՝ հայտնելով իր պաշտոնը, կոչումը և ազգանունը:

Սույն դեպքում ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Գ. Հովակիմյանը որոշում կայացնելիս չի անդրադարձել վերը թվարկված խախտումներին, որոնք հիմք են հանդիսանում ոստիկանության աշխատակիցներին պատասխանատվության ենթարկելու համար:

Դատարանը վիճարկվող որոշման 9-րդ էջի 1-ին, 2-րդ և 3-րդ տողերում արձանագրել է, որ Ն. Ափինյանին բերման ենթարկելու գործընթացը եղել է խախտումներով, սակայն չի անդրադարձել քանի որ սովյալ գործողությունները քրեական գործ հարուցելու առիթ և հիմք չեն հանդիսանում:

3.1.2. ՀՀ Սահմանադրության 27-րդ հոդվածի համաձայն՝ յուաքանչյուր ոք ունի իր կարծիքն ազատ արտահայտելու իրավունք: Արգելվում է մարդուն հարկադրել հրաժարվելու իր կարծիքից կամ փոխելու այն:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 11-րդ հոդվածի 7-րդ կետի համաձայն՝ արգելվում է կասկածյալից, մեղադրյալից, ամբաստանյալից, տուժողից, վկայից և քրեական դատավարությանը մասնակցող այլ անձանցից ցուցմունքներ կորզել բռնության, սպառնալիքի, խաբեության, նրանց իրավունքների ոտնահարման, ինչպես նաև այլ անօրինական գործողությունների միջոցով:

Այնինչ ամբողջ հարցաքննության ընթացքում ոստիկանության բաժնում եղած ոստիկանության աշխատակիցները հերթով մտել են այն սենյակ, որտեղ գտնվել է Ն. Ափինյանը և հարցրել «ինչ ա էղել, ոնց ա էղել»: Ն. Ափինյանը պատասխանել է, որ ինքը ոչնչից տեղյակ չէ, իսկ ոստիկանության աշխատակիցները նրան սպառնացել են ասելով՝ «բա պատմի՛ խի՞ ես ստիպում, որ մենք քու հետ վատ վարվենք, երդում կեր, որ չես խաբում»:

Տվյալ ժամանակահատվածում աշխատասենյակ է մտել թաղամասային տեսուչ Գևորգը, բռնել է Ն. Ափինյանի ձեռքից և ասել, որ «խի ես տղեքին խաբում, գողակա՞ն ես գնում»:

Ոստիկանությունում գտնվելու ամբողջ ընթացքում բաժնի մի շարք աշխատակիցներ մտել են սենյակ և հայիոյանքով ասել, որ «խի ես խաբում տղեքին ճիշտը ասա»:

Ոստիկանության աշխատակից Արամ Ղազարյանը նստած է եղել Ն. Ափինյանի կողքին և մոտավորապես 10 անգամ, անընդհատ ձեռքով հարվածել է Ն. Ափինյանի գլխի և պարանոցին: Նրան ստիպել են երդվել, որ այդ ամենի հետ կապ չունի և սեռական բնույթի հայիոյանքներ են տվել:

Ն. Ափինյանին ասել են՝ «քո վրից երևումա, որ բեսամտ կայֆարիկ ես, մեզ մի խաբի, քֆուր կեր, որ մեզ մի բառ չես խաբել»:

Երևանից ինչ-որ քննիչ Ն. Ափինյանին ասել է, որ «տաբուրետկեն գլխիդ կջարդեմ և սպառնացել, որ կարողա քեզ «բռնաբարեմ» և հայտնել է, որ նա շատերին է տենց արել, ովքեր իրեն խաբել են, իսկ Արամ Ղազարյանը ասել է կարողա էսա քեզ քաշեմ ոտերիս տակ այ ճիճու»:

Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների եվրոպական կոնվենցիայի 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ ոչ ոք չպետք է ենթարկվի խոշտանգումների կամ անմարդկային կամ արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքի կամ պատժի:

ՀՀ Սահմանադրության 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ մարդը, նրա արժանապատվությունը, հիմնական իրավունքները և ազատությունները բարձրագույն արժեքներ են:

ՀՀ Սահմանադրության 14-րդ հոդվածի համաձայն՝ մարդու արժանապատվությունը որպես նրա իրավունքների ու ազատությունների անքակտելի հիմք, հարգվում և պաշտպանվում է պետության կողմից:

Սահմանադրության 47-րդ հոդվածի համաձայն՝ յուրաքանչյուր ոք պարտավոր է պահպանել Սահմանադրությունը և օրենքները, հարգել այլոց իրավունքները, ազատությունները և արժանապատվությունը:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ անձի իրավունքները, ազատությունները և արժանապատվությունը հարգելը պարտադիր է քրեական դատավարությանը մասնակցող բոլոր մարմինների և անձանց համար:

Սույն դեպքում քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշման հիմքում դրվել է Ն. Ափինյանի նկատմամբ ֆիզիկական և հոգեբանական ճնշումներ գործադրած ոստիկանության աշխատակիցների բացատրությունները և Ն. Ափինյանի բացատրությունը, սակայն հաշվի չի առնվել Ն. Ափինյանի և նրա հոր՝ Ա. Ափինյանի 2012 թ. օգոստոսի 23-ի դիմումն ուղղված ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության պետին, որով Ն. Ափինյանը հայտնել է, թե ինչ պայմաններում է բացատրություն տվել ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Գ. Հովակիմյանի մոտ:

Գ. Հովակիմյանի կողմից կայացված որոշմամբ չի հիմնավորվել Ն. Ափինյանի նկատմամբ հոգեբանական ճնշումներ չլինելու հանգամանքը:

Կազմակերպության կողմից ներկայացված հանցագործության մասին հաղորդումը վերաբերվել է հոգեբանական և ֆիզիկական ճնշումներին, նախաքննության մարմինը Ն. Ափինյանին հոգեբանական ճնշումներ գործադրելու վերաբերյալ չի նշանակել համապատասխան փորձաքննություն՝ փոխարեն օգտագործել է թիվ 581 դատաբժշկական փորձաքննության եզրակացությունը այն քրեական գործ չհարուցելու մասին որոշման հիմքում դնելով, որը չէր կարող օգտագործվել, քանի որ Ն. Ափինյանն ի սկզբանե հայտնել է, որ իրեն հարվածել են պարանոցի և գլխի հատվածներում ձեռքով, որը ունեցել է իրեն նվաստացնելու նպատակ:

3.1.3. Ն. Ափինյանի նկատմամբ ոստիկանության աշխատակիցների անօրինական գործողությունները, կիրառված խոշտանգումները, անմարդկային և արժանապատվությունը նվաստացնող վերաբերմունքը տևել է 2012 թ. օգոստոսի 17-ին, ժամը 23:30-ի սահմաններից մինչև 2012 թ. օգոստոսի 18-ը ժամը 05:00-ն:

Բացատրությունը գրելուց հետո ժամը 00:05-ի սահմաններում ոստիկանության աշխատակիցները վերցրել են Ն. Ափինյանի բջջային հեռախոսի համարը, որից հետո միայն թողել են, որ նա գնա:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 188¹-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «քննչական գործողությունների իրականացումը զիջերային ժամերին չի թույլատրվում, բացառությամբ անհետաձգելի դեպքերի»:

Այս դեպքում քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումը վերը նշված իրավանորմի լույսի ներքո պատճառաբանված չէ, չկա պատճառաբանություն Ն. Ափինյանի նկատմամբ զիջերը քննչական գործողություններ կատարելու մասին, որը հիմք է տալիս ենթադրելու, որ նրան երեկոյան ժամը 23:30-ի սահմաններում բերման ենթարկելը եղել է անօրինական, ինչպես նաև չի նշվում թե Ն. Ափինյանի նկատմամբ քննչական գործողություններ կատարելուց հետո ոստիկանությունից զիջերը ժամը քանիսին է դուրս եկել:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 205¹-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ «հարցաքննությունը չի կարող տևել անընդմեջ չորս ժամից, (.....) ավելի»:

Սույն դեպքում Ն. Ափինյանին 2012 թ. օգոստոսի 17-ին ժամը 11:30-ի սահմաններում իր աշխատանքի վայրից տեղափոխել են Վանաձորի ոստիկանություն, տեղափոխման գործընթացը կարող էր տևել մոտավորապես 30 րոպե, այսինքն Ն. Ափինյանին օգոստոսի 18-ին ժամը 00.00-ից սկսել են հարցաքննել մինչև ժամը 05-ը, որը գերազանցում է վերը նշած իրավանորմով սահմանված հարցաքննության համար նախատեսված 4 ժամը:

Այս դեպքում ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Գ. Հովակիմյանը որոշում կայացնելիս չի անդրադարձել վերը թվարկված խախտումներին, որոնք հիմք են հանդիսանում ոստիկանության աշխատակիցներին պատասխանատվության ենթարկելու համար:

3.2. Դատարանը խախտել է դատախազության մասին ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածը, ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 263-րդ հոդվածի 2-րդ մասը:

2012 թ. օգոստոսի 31-ին կազմակերպության կողմից ներկայացվել է դիմում-բողոք ՀՀ գլխավոր դատախազություն ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության ՀԿԳ քննիչ Գ.Ս. Հովակիմյանի՝ 2012 թ. օգոստոսի 24-ի որոշումը վերացնելու պահանջի մասին:

Ներկայացված դիմում-բողոքի վերաբերյալ ՀՀ գլխավոր դատախազությունը օրենքով սահմանված կարգով որոշում չի կայացրել, 2012 թ. սեպտեմբերի 5-ին ներկայացված դիմում-բողոքին պատասխանել է գրությամբ:

Վիճարկվող որոշմամբ դատարանը գտել է, որ ՀՀ գլխավոր դատախազության ավագ դատախազ Հ. Հարությունյանի 2012 թ. սեպտեմբերի 5-ի /իմ կողմից/ ստորև ներկայացվող գրությունը, գրություն չէ, այլ որոշում է:

Հ Ա Յ Ա Ս Ս Ա Ն Ի Հ Ա Ն Բ Ա Պ Ե Տ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն
Գ Լ Խ Ա Վ Ո Ր Դ Ա Տ Ա Խ Ա Չ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

№ 12-43-12

0010, ք. Երևան, Վ. Սարգսյանի փող. 5

« 05 » 09 2012թ.

Հելսինկյան քաղաքացիական ասամբլեայի
Վանաձորի գրասենյակի նախագահ
պարոն Ա. ՄԱԶՈՒՆՅԱՆ
(2021, քաղ. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի 59)

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 103-րդ և 185-րդ հոդվածների կարգով հայտնում եմ, որ Ձեր 2012թ. օգոստոսի 18-ի թվագրումով հաղորդման հիման վրա ՀՀ հատուկ քննչական ծառայությունում նախապատրաստված նյութերով քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին նույն ծառայության ՀԿԳ քննիչ Գ.Հովակիմյանի 2012թ. օգոստոսի 24-ի որոշման դեմ Ձեր 2012թ. օգոստոսի 31-ի թվագրումով բողոքը 2012թ. սեպտեմբերի 3-ին ստացվել և 2012թ. սեպտեմբերի 5-ի որոշմամբ մերժվել է՝ անհիմն լինելու պատճառով:

Նախապատրաստված նյութերով քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումն օրինական է, հիմնավորված և պատճառաբանված, այն վերացնելու հիմքեր չկան:

Ավագ դատախազ՝

Վ. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՀՀ դատախազության մասին օրենքի 30-րդ հոդված համաձայն՝ «.....դատախազն ընդունում է որոշում, արձակում հրաման կամ կարգադրություն, ներկայացնում միջնորդագիր, տալիս ցուցում»:

ՀՀ վճռաբեկ դատարանը Մյասնիկ Ավետիսյանի վերաբերյալ ԵԿԴ/0019/11/09 գործով պարզաբանել է, որ «... եթե դատախազին ներկայացված բողոքի կապակցությամբ նա որոշում չի կայացրել, այլ բողոքաբերին պատասխանել է ցանկացած այլ եղանակով, որը նախատեսված չէ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով, ապա, եթե չեն անցել ներկայացված բողոքի կապակցությամբ դատախազի կողմից որոշում կայացնելու դատավարական ժամկետները, այդ պատասխանների նկատմամբ չեն կարող կիրառվել ո՛չ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 290-րդ հոդվածի կանոններն ընդհանրապես, ո՛չ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 263-րդ հոդվածի 2-րդ մասի կանոնները մասնավորապես: Այլ կերպ ասած, եթե դատախազի կողմից իրեն ուղղված բողոքի կապակցությամբ կայացվել է ցանկացած այլ ակտ և ոչ թե որոշում, ապա այդ ակտը դատական բողոքարկման առարկա հանդիսանալ չի կարող: Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ դատախազի կողմից որոշում կայացնելու դատավարական ժամկետներն անցնելուց հետո ընդհանուր իրավասության դատարան կարող է բողոքարկվել դատախազի անգործությունը, քանի որ քրեադատավարական օրենքով նախատեսված ընթացակարգը չպահպանելն այդ դեպքում հավասարազոր է անգործության»:

ՀՀ գլխավոր դատախազության ավագ դատախազ Հ. Հարությունյանի 2012 թ. սեպտեմբերի 5-ի գրությունը, որոշման փոխարեն չէր կարող Երևանի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանի կողմից, միջդատական վարույթի նկատմամբ հետագա դատական վերահսկողության առարկա հանդիսանալ:

Հիմք ընդունելով ՀՀ դատախազության մասին օրենքը և ՀՀ վճռաբեկ դատարանի թիվ ԵԿԴ/0019/11/09 գործով տրված մեկնաբանությունը կարող ենք պնդելու, որ ՀՀ գլխավոր դատախազությունը կազմակերպության կողմից ներկայացված դիմում-բողոքի կապակցությամբ պարտավոր էր կայացնել որոշում:

4. Վերաքննիչ բողոքի պահանջը

Ելնելով վերոգրյալից և հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքի 209-րդ, 376, 378 և 381 հոդվածների պահանջները

խնդրում եմ

Վերաքննիչ բողոքն ընդունել վարույթ, բեկանել ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի 2012թ. հոկտեմբերի 8-ին որոշումը, ընդունել նոր դատական ակտ, վերացնել ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Գ. Հովակիմյանի՝ 2012 թ. օգոստոսի 24-ի քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումը, ՀՀ գլխավոր դատախազությանը պարտավորեցնել կազմակերպության 2012 թ. օգոստոսի 31-ին ներկայացված դիմում-բողոքի վերաբերյալ կայացնել որոշում:

Կից ներկայացնում եմ՝

1. ՀՀ Երևան քաղաքի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ վարչական շրջանների ընդհանուր իրավասության դատարանի 2012թ. հոկտեմբերի 8-ի որոշման պատճենը:

2. Վերաքննիչ բողոքի օրինակը, դատական ակտ կայացրած դատարանին, ՀՀ հատուկ քննչական ծառայությանը և ՀՀ գլխավոր դատախազություն ուղարկելու վերաբերյալ փոստային կտրոնների պատճենները:

Հարգանքներով

կազմակերպության նախագահ՝

Ա. Ազալյան
Արթուր Մարունց

Կատարող՝ Ա. Ազալյան
azalyan@hcav.am

